

ΣΥΓΚΡΑΤΗΘΗΚΑΝ ΟΙ ΠΩΛΗΣΕΙΣ ΤΟ 2012 ΣΤΑ ΕΠΙΠΕΔΑ

Στα 340 εκατ. ευρώ οι ζημιές

Η αύξηση των εξαγωγών επέτρεψε στην ελληνική βιομηχανία τροφίμων να συγκρατήσει το 2012 σχεδόν στα επίπεδα του 2011 τις πωλήσεις της, αντισταθμίζοντας την υποχώρηση των εσόδων της από την εγχώρια αγορά. Συγχρόνως, ο κλάδος επωφελήθηκε από τη συνεχιζόμενη μείωση του κόστους εργασίας και βελτίωσε τη λειτουργική του αποδοτικότητα καθώς και τη χρηματοοικονομική του διάρθρωση, αλλά δεν απέφυγε τη διόγκωση των ζημιών του, κυρίως λόγω του αυξημένου χρηματοοικονομικού κόστους και των υψηλών δαπανών που συνεπάγονται η απομείωση των συμμετοχών και άλλων περιουσιακών στοιχείων του, οι προβλέψεις για εμπορικούς και φορολογικούς κινδύνους και οι αποζημιώσεις προσωπικού.

Οι επενδύσεις του κλάδου μειώθηκαν για ακόμη μία χρονιά το 2012, με συνέπεια να είναι πλέον μικρότερες σε μέγεθος, μολοντί μοιάζει ανταγωνιστικότερος και ικανότερος να αντιμετωπίσει την εισαγωγική διείσδυση στην εγχώρια αγορά και να επεκταθεί ακόμη περισσότερο στη διεθνή αγορά.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα συμπεράσματα αυτά προκύπτουν από την επεξεργασία των ισολογισμών 525 ελληνικών βιομηχανικών επιχειρήσεων παραγωγής τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων εταιρειών του ιχθυοκαλλιεργητικού και του κτηνοτροφικού τομέα, καθώς και του τομέα διαλογής, συσκευασίας και τυποποίησης αγροτικών προϊόντων, για το έτος 2012.

Η εξέλιξη των οικονομικών μεγεθών του κλάδου αναδεικνύει, επίσης, την ύπαρξη μιας βασικής μάζας επιχειρήσεων που έχουν ολοκληρώσει ή ολοκληρώνουν με επιτυχία την αναδιάρθρωσή τους, αρκετών άλλων που βαδίζουν αργά, αλλά σταθερά στον ίδιο δρόμο και, συγχρόνως, πολλών άλλων επιχειρήσεων που αδυνατούν να αναπροσαρμωθούν στο νέο οικονομικό περιβάλλον, συσσωρεύουν

Παρ' όλο που πολλές από τις μικρότερες σε μέγεθος εταιρείες δεν υστερούν σε βελτιώσεις, στο σύνολο του κλάδου εντείνεται ο βαθμός συγκεντροποίησης

μεγάλες ζημιές και οδηγούνται ενδεχομένως εκτός αγοράς, εφόσον δεν εξασφαλίσουν τραπεζική αρωγή.

Παρ' όλο που πολλές από τις μικρότερες σε μέγεθος εταιρείες δεν υστερούν σε βελτιώσεις, στο σύνολο του κλάδου εντείνεται ο βαθμός συγκεντροποίησης. Οι 525 αυτές επιχειρήσεις, που γνωστοποίησαν τα οικονομικά τους αποτελέσματα του προηγούμενου έτους μέσω των ιστοτόπων τους και του Τύπου ή κατευθείαν στο ΓΕΜΗ και στην Icap Group έως τις 30 Ιουνίου 2013, κατέγραψαν συνολικές πωλήσεις 8,94 δισ. ευρώ το 2012, οριακά μειωμένες έναντι εκείνων του 2011 (-0,2%), σε συνθήκες πτώσης του όγκου της παραγωγής τροφίμων στη χώρα κατά 3,8%

και μέσης ανόδου των τιμών του κλάδου κατά 1,25%.

Η εξέλιξη αυτή αντανακλά, προφανώς, τη βελτίωση του προϊοντικού μείγματος της παραγωγής και των πωλήσεων, καθώς και τη συνεχιζόμενη διεύρυνση των παράλληλων εμπορικών δραστηριοτήτων σειράς επιχειρήσεων. Πρόκειται για επιχειρήσεις μεγάλου, μεσαίου και μικρού μεγέθους, οι οποίες αντιπροσωπεύουν ποσοστό άνω του 90% ολόκληρου του κλάδου.

Αύξηση πωλήσεων ανέφεραν οι 242 από τις 525 (46,1%), σε αντίθεση με τις 283 (53,9%), που ανέφεραν μείωση πωλήσεων. Ως σύνολο, οι 525 βιομηχανίες κατέγραψαν συνολικές καθαρές ζημιές 177,4 εκατ. ευρώ το 2012, έναντι καθαρών ζημιών 148,7 εκατ. ευρώ το 2011, αυξημένες δηλαδή κατά 19%. Η επιδείνωση στο επίπεδο των αποτελεσμάτων προ φόρων ήταν ακόμη μεγαλύτερη (-60%) και η διαφορά οφείλεται κυρίως στη μειωμένη φορολογική επιβάρυνση. Αυτές που βελτίωσαν τα αποτελέσματά τους, έστω οριακά, ήταν περισσότερες (50,5%), ενώ αυτές που βελτίωσαν τα αποτελέσματά τους προ φόρων, έστω οριακά, ήταν λιγότερες (47,4%).

Συνολικά κατέγραψαν καθαρά κέρδη 165,7 εκατ. ευρώ και καθαρές ζημιές 343,1 εκατ. ευρώ (-

Βελτιώθηκε η λειτουργική αποδοτικότητα

Οι εργαζόμενοι στην ελληνική βιομηχανία τροφίμων, εξαιρουμένου του ιχθυοκαλλιεργητικού και του κτηνοτροφικού τομέα καθώς και του τομέα διαλογής και συσκευασίας αγροτικών προϊόντων, εκτιμάται ότι μειώθηκαν το 2012 κατά 7,7% (-8.130 θέσεις εργασίας), σε περίπου 97.680 άτομα.

Οι εξελίξεις αυτές, σε συνδυασμό με την κατά 1,9%, σύμφωνα με την Ελληνική Στατιστική Αρχή, μείωση του όγκου παραγωγής τροφίμων στη χώρα μας το πρώτο τετράμηνο του τρέχοντος έτους, σε σχέση με την αντίστοι-

χη περίοδο του 2012, πιστοποιούν ότι ο κλάδος συνεχίζει να αντιμετωπίζει - παρά τη διεύρυνση των εξαγωγών του - σοβαρές δυσχέρειες, εξαιτίας της γενικότερης οικονομικής κρίσης και της μείωσης της εγχώριας ζήτησης, αθήα βελτώνει τη λειτουργική του αποδοτικότητα. Υπολογίζεται ότι η εξαγωγική επίδοση της ελληνικής βιομηχανίας τροφίμων, δηλαδή το μερίδιο της παραγωγής της που διατίθεται σε αγορές του εξωτερικού, κινήθηκε το 2012 προς το 30%, από περίπου 25% το 2011 και 21% το 2010.

ΤΟΥ 2011 ΧΑΡΗ ΣΤΗΝ ΑΥΞΗΣΗ ΤΩΝ ΕΞΑΓΩΓΩΝ

στη βιομηχανία τροφίμων

177,4 εκατ. ευρώ), κέρδη προ φόρων 226,5 εκατ. ευρώ και ζημιές προ φόρων 340,7 εκατ. ευρώ (-114,2 εκατ. ευρώ). Κερδοφόρες, βάσει των καθαρών αποτελεσμάτων τους, ήταν οι 331 επιχειρήσεις, δηλαδή το 63% του συνόλου. Σε σύγκριση με το 2011 οι κερδοφόρες αυξήθηκαν και οι ζημιόγones (37% του συνόλου το 2012) μειώθηκαν. Επίσης, βάσει των αποτελεσμάτων τους προ φόρων, κερδοφόρες ήταν οι 355 επιχειρήσεις, δηλαδή το 67,6% του συνόλου. Σε σύγκριση με το 2011 οι κερδοφόρες μειώθηκαν και οι ζημιόγones (32,4% του συνόλου το 2012) αυξήθηκαν. Αν απομονωθούν οι μικρότερες επιχειρήσεις, με πωλήσεις μικρότερες των τριών εκατ. ευρώ, μειώνονται οι κερδοφόρες και αυξάνονται οι ζημιόγones.

Παρ' όλο που αυτές που πέρασαν από θετικά σε αρνητικά καθαρά αποτελέσματα υπερτερούν εκείνων που ήταν ζημιόγones και επανήλθαν σε κέρδη, περισσότερες από τις μισές εταιρείες του κλάδου (50,5%), όπως προαναφέρθηκε, βελτίωσαν τα καθαρά αποτελέσματά τους. Ο ζωτικός για τις βιομηχανικές επιχειρήσεις συντελεστής του μικτού κέρδους παρέμεινε σε γενικές γραμμές σταθερός (21,9%), καθώς η συμπίεση του εργατικού κόστους, που σε πολλές επιχειρήσεις ήταν μεγάλη, αντιστάθμισε την επιβάρυνση του ενεργειακού κόστους και την άνοδο των τιμών ορισμένων πρώτων υλών.

Οι επιχειρήσεις που κατέγραψαν οριακή έστω αύξηση των μικτών κερδών ήταν 250 (47,6% του συνόλου), ενώ αυτές που βελτίωσαν το μικτό περιθώριο ήταν 255 (48,6% του συνόλου), καθώς η παραγωγική αναδιάρθρωση επιταχύνθηκε. Το μέγεθος των βελτιώσεων αποτυπώνεται καλύτερα στην εξέλιξη των λειτουργικών αποτελεσμάτων. Η συγκράτηση του μικτού περιθωρίου, σε συνδυασμό με τη δραστική συμπίεση των λειτουργικών δαπανών, οδήγησαν τα συνολικά κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (ΕΒΙΤΔΑ) στο επίπεδο των 636,6 εκατ. ευρώ, από 614,3 εκατ. ευρώ το 2011, αυξημένα κατά 4%. Ετσι, το περιθώριο ΕΒΙΤΔΑ ανήλθε από το 6,9% το 2011 στο 7,1% το 2012 και τα συνολικά κέρδη προ φόρων και τόκων (ΕΒΙΤ) ανήλθαν στο επίπεδο των 306,7 εκατ. ευρώ, από 287,2 εκατ. ευρώ έναν χρόνο πριν, με ποσοστιαία αύξηση 7% και βελτίωση του περιθωρίου ΕΒΙΤ στο 3,4%, από 3,2% το 2011.

Οι επιχειρήσεις που κατέγραψαν οριακή έστω αύξηση των ΕΒΙΤΔΑ ήταν 259 (49,3% του συνόλου), ενώ αυτές που βελτίωσαν το περιθώριο ΕΒΙΤΔΑ ήταν 266

Τι έπραξαν οι 525 επιχειρήσεις

Αναλυτικότερα, από το σύνολο των 525 επιχειρήσεων:

■ 308 επιχειρήσεις (58,7% του συνόλου), οι οποίες ήταν κερδοφόρες το 2011, παρέμειναν και κατά το 2012 κερδοφόρες, πραγματοποιώντας καθαρά κέρδη ύψους 218 εκατ. ευρώ, έναντι 221,5 εκατ. ευρώ το 2011, μειωμένα κατά 3,5 εκατ. ευρώ.

■ 63 επιχειρήσεις (12%), οι οποίες ήταν κερδοφόρες το 2011 με κέρδη 40,9 εκατ. ευρώ, εμφάνισαν κατά το 2012 ζημιές ύψους 50,3 εκατ. ευρώ, έχοντας έτσι

απώλειες ύψους 91,2 εκατ. ευρώ.

■ 107 επιχειρήσεις (20,4%), οι οποίες ήταν ζημιόγones το 2011, παρέμειναν και κατά το 2012 ζημιόγones, πραγματοποιώντας ζημιές 290,4 εκατ. ευρώ, έναντι 320,1 εκατ. ευρώ το 2011, μειωμένες έτσι κατά 29,7 εκατ. ευρώ.

■ 47 επιχειρήσεις (8,9%), οι οποίες ήταν ζημιόγones το 2011 με ζημιές 13,7 εκατ. ευρώ, εμφάνισαν κατά το 2012 κέρδη της τάξης των 8,5 εκατ. ευρώ, έχοντας έτσι ωφέλεια ύψους 22,2 εκατ. ευρώ.

(50,7% του συνόλου). Επίσης, οι επιχειρήσεις που κατέγραψαν οριακή έστω αύξηση των ΕΒΙΤ ήταν 268 (51,1% του συνόλου), ενώ αυτές που βελτίωσαν το περιθώριο ΕΒΙΤ ήταν 265 (50,5% του συνόλου). Ωστόσο, το αυξημένο χρηματοοικονομικό κόστος και οι υψηλές, άμεσα συνυφασμένες με την οικονομική κρίση και την αντιμετώπισή της, ανόργανες έκτακτες δαπάνες, που συμπεριλαμβάνουν απομείωση των συμμετοχών και άλλων περιουσιακών στοιχείων, προβλέψεις για εμπορικούς και φορολογικούς κινδύνους και αποζημιώσεις προσωπικού, σφράγισαν τα τελικά οικονομικά αποτελέσματα του κλάδου.

ΣΥΝΟΛΙΚΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑ

Το συνολικό αποτέλεσμα προ φόρων των 525 επιχειρήσεων, όπως προαναφέρθηκε, διαμορφώθηκε σε ζημιές 114,2 εκατ. ευρώ το 2012, έναντι αντίστοιχων ζημιών 71,4 εκατ. ευρώ το 2011 (-42,8 εκατ. ευρώ), ενώ μετά τον συνυπολογισμό των φόρων της χρήσης και διαφορών φορολογικού ελέγχου προηγούμενων χρήσεων οι συνολικές καθαρές ζημιές ανήλθαν σε 177,4 εκατ. ευρώ το 2012, έναντι αντίστοιχων ζημιών 148,7 εκατ. ευρώ το 2011 (-28,7 εκατ. ευρώ). Είναι χαρακτηριστικό, ωστόσο, ότι η αποδοτικότητα του ενεργητικού των 525 επιχειρήσεων σε κέρδη προ φόρων, τόκων και αποσβέσεων (ΕΒΙΤΔΑ) βελτιώθηκε το 2012 στο 5,9%, από 5,6% έναν χρόνο πριν.

Οι επιδόσεις αυτές δεν αναμένεται να μεταβληθούν ουσιαστικά όταν ολοκληρωθεί η γνωστοποίηση των ισολογισμών του συνόλου των εταιρειών του κλάδου. Βελτίωση της αποδοτικότητας, σε σχέση με τα ίδια κεφάλαιά τους, παρουσιάζουν 252 επιχειρήσεις (48%), σε αντίθεση με τις υπόλοιπες 273 (52%), οι οποίες δεν μπόρεσαν ακόμη να τη βελτιώσουν.

Η μέση απόδοση των ιδίων κε-

φαλαίων των 525 εταιρειών σε καθαρά κέρδη ήταν -4,7% το 2012, έναντι -3,9% το 2011, λόγω των έκτακτων δαπανών αναδιάρθρωσης.

Παρά τις μεγάλες ζημιές σειράς επιχειρήσεων, τα συνολικά ίδια κεφάλαια των 525 αυτών επιχειρήσεων, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται όλες σχεδόν οι μεγάλοι μεγέθους εταιρείες του κλάδου, αυξήθηκαν κατά 3% (+102,2 εκατ. ευρώ), κυρίως λόγω εισφοράς νέων κεφαλαίων από τους μετόχους των εταιρειών, ελλείψει τραπεζικής χρηματοδότησης.

Παράλληλα, οι συνολικές υποχρεώσεις μειώθηκαν κατά 4,1% (-297 εκατ. ευρώ), σε συνθήκες μείωσης του συνολικού ενεργητικού κατά 2% (-194,3 εκατ. ευρώ). Αύξηση ιδίων κεφαλαίων εμφανίζουν οι 339 από τις 525 επιχειρήσεις (64,5%).

Η αναλογία των ξένων κεφαλαίων προς τα συνολικά κεφάλαια μειώθηκε από το 65,9% στο 64,3%, με αντίστοιχη αύξηση των ιδίων κεφαλαίων από το 34,1% στο 35,7%. Οι περισσότερες εταιρείες (318, δηλαδή το 60,6% του συνόλου) βελτίωσαν τη χρηματοοικονομική τους διάρθρωση.

Επίσης, ο δείκτης κυκλοφοριακής ρευστότητας του συνόλου των επιχειρήσεων εμφανίζεται οριακά έστω βελτιωμένος (σε 1,15), παρ' όλο που μερικές από αυτές, κυρίως μεγάλες, δεν φαίνεται να είναι σε θέση να συνεχίσουν τη λειτουργία τους χωρίς άμεση αναδιάρθρωση ή και κεφαλαιοποίηση - αν όχι και διαγραφή - μέρους των τραπεζικών οφειλών τους. Συγχρόνως, οι επιχειρήσεις συνέχισαν να απέχουν από νέες επενδυτικές πρωτοβουλίες.

Τα συνολικά πάγια στοιχεία τους, συμπεριλαμβανομένων των συμμετοχών, μειώθηκαν το 2012 κατά 4% (-181,8 εκατ. ευρώ). Μόνο το 36% των εταιρειών (189 από τις 525) εμφανίζει αυξημένο πάγιο ενεργητικό.